

VI. BÖLÜM

Cinsiyet ile Karakter'den

Ayıklanmış Bölümceler

İnsan dünyada tek başınadır, muazzam ebedi bir yalnızlık içinde. Kendisi dışında hiçbir şeyi yoktur; kendisi dışında başka hiçbir şey için yaşamaz; arzularının, yapabilirliklerinin, yapmak zorunda olduklarının kölesi olmaktan kurtulmanın çok ama çok uzağındadır; toplum etiğinin üstünde durur; tek başınadır. Böylelikle hem bir olur hem de her şey [Kant'ın başka sözcüklerle anlatılışı].

...✽...

İnsan önce kendisine saygı duymalıdır, kendine saygı bütün her şeye saygı duymanın ilk aşamasıdır.

...✽...

Bütün her şey kendisine ne denli önemli görünüyorsa o denli önemlidir insanın kendisi.

...✽...

Bana neleri önemli gördüğünü söyle, sana ne denli önemli biri olduğunu söyleyeyim.

Yalnızca erdem değil aynı zamanda içgörü, yalnızca kutsallık değil aynı zamanda bilgelik, temel ödevleridir insanoğlunun.

...✽...

İnsanlığın düşünsel tarihi şeyleri açık seçik görmek için gösterilmiş çabaların gelişim tarihidir. Gerçekte bu gelişimi ayakta tutansa, zaman içinde birikmiş bilgiler yığınınına yeni bilgiler ekleme telâşından daha çok, dolaşımdaki bilgiler karmaşasına soğukkanlı biçimde açıklık kazandırma arzusudur.

...✽...

Düşünce tarihinde geriye doğru ilerleyebilmenin olduğu denli çağın düşüncesinin ilerisine gidebilmenin de yolu, her koşulda disiplinli düşünmeyi sürdürebilmekten geçer.

...✽...

❖Söz Kalıntıları❖

Bilimsel araştırmaların yapıldıkları günün bilgisiyle hep kesin bir ilişki içinde oldukları gözlemlenecektir. Bununla birlikte, büyük filozofun yapıtını, aynı büyük bir sanatçınınkinden olduğu üzere, hiç yok olmayan hep değişmeden kalan bir dünyanın sunumuna benzetebiliriz. Bilim adamı görüngüleri ne olduklarını açıklamak için; büyük adamlar ya da dehaler neyi temsil ettiklerini keşfetmek için ele alırlar.

...❖...

Soruşturmamız ayrıntılara yönelik değil ilkelere yöneliktir; laboratuvarı küçümsüyor değildir ama laboratuvarın yardımı içedalışa dayalı çözümlenmelerle karşılaştırıldığında kökü derinlere uzanan sorunlar bağlamında bir hayli sınırlıdır. Sanatçı, deneyden elde edilmiş sonuçları küçümsemez; tam tersine deneyime olabildiğince yaklaşmak için bir görev olarak görür onları göz önünde bulundurmayı; ama onun bakış açısından bakıldığında, deneysel bilgi dağarcığı kendini araştırma için yalnızca bir başlangıç noktasıdır; sanatta kendini araştırmak dünyayı araştırmaktır.

...❖...

Kitap boyunca izlenen dizgeli açıklamada kullanılan ruhbilim bütünüyle felsefedir; en belirgin yöntemi, öznde temellenen yaşantının en önemsiz ayrıntılarından yola koyuluyor. Felsefecinin görevi sanatçınınkinden önemli bir açıdan ayrılır. Biri simgelerle uğraşverir, diğeri düşüncelerle. Bir bakıma anlam ile anlatım arasındaki ilişki neyse, sanatla felsefenin arasındaki ilişki de odur. Sanatçı dünyadan soluk almaktadır ona yeniden soluk vermek için; oysa felsefecinin kendisi dışında koskoca bir dünya vardır içine çekmek zorunda olduğu.

...❖...

Yabanıl insanoğlundan, tarihin en erken dönemlerinden bize kalmış iki genel tasarım zihinsel süreçlerimizi aralıksız boyunduruk altında tutmuştur. Günümüzde son derece ilkel kalan erkek ile dişi tasarımlarına hâlâ doğru gözüyle bakmak zorunda oluşumuz üstünde durulması gereken ilk temel noktadır.

...❖...

Düşünülebilecek en geniş anlamda yaşayan varlıkların pek çoğuna bakarak onları “erkekler” ile “dişiler” diye hiç de sağlam olmayan bir ayırım temelinde iki ayrı yaşam formuna ayırmak artık bilinen

✧Cinsiyet ile Karakter'den Ayrılanmış Bölümler✧

olgular için yeterli gelmiyor. Söz konusu anlayışın sınırlılıkları az olsun çok olsun bugüne gelene dek pek çok yazarca fark edilmiştir. Bu kitabın ilk amacı öncelikle bu noktayı açıklığa kavuşturmaktır.

...✧...

Durum böyle olunca cinsel farklılıklara yönelik hiç mi bir şey yapamayacağız? Neredeyse erkekler ile kadınları birbirinden ayıramayacağımız anlamına gelecektir bu. Dolaşımdaki düşünceler yeterli gelmiyorsa, bu demektir ki görevimiz yeni, çok daha iyi yol göstericiler arayıp bulmak olmalıdır.

...✧...

"Kadın" ile "Erkek" kavramları birbirinden ayrı ayrı soruşturulamazlar; anlamları ancak aralarındaki fark açıkça görülecek biçimde yan yana konarak, ancak aralarında karşılaştırma yapmaya olanak tanıyan bir yolla en sağlıklı biçimde ortaya çıkarılabilir.

...✧...

Cinsiyetler arasındaki en önemli farklılıklar en iyi tarihsel bakımdan ortaya konabilirdi, ama kitabın temel düşüncelerini bir gıdım olsun ileri taşımazdı bu.

...✧...

Kitap, cinsiyet ilişkilerini yeni, çok daha aydınlatıcı bir ışık altına yerleştirmeye çalışıyor; erkekler ile kadınlar arasındaki ilişkileri anlamak için, aşkınsal birey etiğine dayalı yeni bir ussal dayanak bulmaya çalışıyor. Kadın ile erkek arasındaki bütün ayrımları tek bir ilke doğrultusunda açıklama amacıyla olduğundan aşama aşama ruhbilimin kalbine doğru yaklaşıyor.

...✧...

Söylememe gerek bile yok, cinsiyetler üstüne varmış olduğum yargıya kadınların verecekleri tepki için doğrusu epey bir hazırlıklıyım. Soruşturmam, işin gerçeğini söylemek gerekirse, kitabın sonunda erkeğe karşı dönüyor, hem de kadın hakları savunucularının bekleyebileceğinden çok daha derin bir anlamda; en ağır, üstelik de en büyük suçu erkeğe yüklüyor. Ama bunun bana çok az yardımı olacaktır; çünkü böyle bir kitap yoluyla kadınların gözünde bütünüyle yıkılan imajımı en küçük biçimde olsun onarmayacaktır.

...✧...